

Takdim

İlhan Tekeli Hoca ile bu sayı için yaptığımız mülakatın hayat hikayesini kısaca anlatmasını istediğimiz bölümde ifade etmiş olduğu “açılan kapı” imgesi bizi derginin hazırlığına başladığımız 2009 yılının sonlarına götürdü. O vakitler kent üzerine akademik bir dergi çıkartma fikrinin ne kadar zor olduğunu bilmekle birlikte editörlerimiz Orçun İmga, Mustafa Altunoğlu ve Zafer Çelik’le birlikte aklımıza gelen ilk ismin, gidebileceğimiz “ilk kapının” İlhan Hocanın olması tesadüf olmasa gerek... İlk sayımızda konuşacağımız ismin, derginin kaderini ve gidişatını da etkileyeceğinin bilinciyle yapacağımız mülakatın, derginin karakterini de belirleyeceğinin farkındaydık. Bunun için en doğru ismin İlhan Tekeli olduğuna, yola koyduğumuz editörlerimizin her biri inanıyordu. Bu inanç, ümit ve heyecanla İlhan Hocanın “kapısını” çaldığımızda “o kapı bize ardına kadar açılmıştı”. Bazıları gibi bizi sorguya almadan, yargılamadan, “dergiyi çıkartın bir görelim, sonra bakarız” demeden mülakat için bizi ODTÜ’deki odasına davet etmiş ve nefes bir konuşmayla 10 yıldır yayınlanan İdealKent’in kapısını açivermişti.

Sonraki yıllarda yayınladığımız her dosyanın, çalıştığımız her konunun hazırlığını yaparken İlhan hocayla yaptığımız bu mülakatın etkisi ve verdiği motivasyonun İdealKent’i beslediğini, diri tuttuğunu da biliyoruz. Bir derginin yayın hayatında 10 yılı geride bırakmasının son derece önemli bir durum olduğunu biliyorduk, ancak İdealKent’in de 10 yılı devirmesi birçokları gibi bizi de şaşırtmıştı. Bunda elbette, başta editörler kurulumuz olmak üzere, yazarlarımızın, misafir editörlerimizin çok büyük katkıları olmuştu ama yola başladığımızda açılan İlhan Tekeli kapısının da büyük bir enerjisi olduğunu hep hissettik.

İdealKent'in ilk mülakatını yaptığımız İlhan Hocaya 2015 yılında bizim için başka bir ilk olan "I. Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi'nde konuşma teklifimizi de kabul etmesi kongrenin hikayesinde açılan başka bir kapıydı...

Güzel başlangıçları İlhan Hocadan ilhamla yaptığımızı ifade ederken zorlandığımız noktalarda da çözüm için ilk adreslerimizden birisinin İlhan Hoca olduğunu vurgulamak gerekiyor. 2019 yılında IV. Uluslararası Kent Araştırmaları Kongresi'nin hazırlık süreçleri son derece verimli geçmiş, David Harvey kongre tarihinden çok önce açılış konuşmacısı olarak geleceğini ifade etmiş ve biz de duyuru ve hazırlıkları ona göre planlamıştık. Ancak David Harvey ve diğer konuşmacı AbdulMaliq Simon'un Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyinde başlattığı Barış Pınarı hareketi dolayısıyla Kongre'nin organizasyonundan bağımsız bir şekilde gelişen bir durum nedeniyle programlarını iptal etmeleri önemli bir sorun oluşturmuştu. İki ismin kongreye gelemeyeceklerini ilan etmeleri üzerine hem biz zor durumda kalmıştık hem de kongreyi takip etmek için aylar öncesinden plan yapan katılımcılar hayal kırıklığına uğramıştı. Bu durumun üstesinden gelmek için nasıl bir çözüm bulacağımızı bilemiyorduk ve o aşamada aklımıza yine İlhan Hoca geldi. Konferansa birkaç gün kala İlhan Hocaya durumu ifade ettik, Hocamız açılış konuşmacısı olma teklifimizi kabul ederek içinde olduğumuz bu zor durumdan bizi kurtarmış oldu.

İdealKent olarak 2010'da başladığımız yolculuğun 10. yılında ne yapmalıyız diye düşünürken en anlamlı şeyin "İlhan Tekeli ve Şehircilik" dosyası olacağına karar verdik... Böyle bir çalışma yaparak biz aslında kendimizi ödüllendiriyorduk... Dosya fikrini İlhan Hocaya da açtığımızda memnun olması bizi sevindirmişti. Yaklaşık bir yıla yakın zamandır dosya hazırlıklarını yapıyoruz, katkı verenlerin emeği ile birlikte ortaya güzel bir dosya çıktı ancak dosyanın İlhan Hoca'nın çalışmalarını tamamen kapsamı mümkün değil. Çünkü karşımızda çok geniş bir entelektüel ilgi alanı, çok katmanlı ve derinlikli çalışmaları olan bir isim var. Bununla birlikte İlhan Hoca sadece şehircilik alanında değil; eğitim, tarih, sosyoloji, siyaset dahil birçok alanda çalışmaları fikir dünyasını etkilemiş bir isim.

***

Tarihin, coğrafyanın, mimarinin, planlamanın, kültürün, sosyolojinin, eğitimin ve daha birçok disiplinin içiçeliği ve geçişkenliğindeki zenginlik şehrin dokusunda neyse İlhan Tekeli'nin düşünce dünyasındaki zenginlik de bir o kadar çok boyutlu, derinlikli ve çok katmanlıdır. İlhan Tekeli söz

konusu olduğunda teorik bilgiyi yoğurduğu kadar somut olana dokunan bir bilim ve düşünce perspektifi ile karşı karşıyayızdır. İlhan Tekeli, içinde yaşadığı şehrin ve onun kırsalla, içinde bulunduğu bölge ile ve de dünya ile kurduğu ilişkilerin değiştiğini, yeni ihtiyaçlar edindiğini görüp, anlamlandıran, bu ihtiyaçlara çözüm düşünerek pratiğini ve teorisini sürekli geliştiren, yereli evrensel bir perspektif ile görebilen bir entelektüeldir. Tekeli, uluslararası çapta düşünce üretimi yapan, ancak uluslararası alanda görünür olmak için Türkçeden feragat etmeden ısrarla Türkiye'nin sorunları ve düşünce dünyasını besleyen bir düşünce adamıdır. İlhan Tekeli'nin yazıları, Türkiye'de yaşanan olgulara ışık tutmasının yanı sıra herhangi bir başka ülkede de gerçeği anlaşılır kılmak için bir rehber olarak da okunacak niteliktedir. Onun yaptığı çalışmaların neredeyse tamamı İngilizce başta olmak üzere farklı dillere çevrilmeyi fazlasıyla hak etmektedir. İlhan Tekeli, demokrasi ve bilgi teorisinin arasında gördüğü planlama tarihi içerisinde hem evrensel bilginin serüvenini etkileyecek nitelikte çalışmalar yapmış hem de toplumsal planda, politika belirleyici nitelikte yönlendirmeler ve danışmanlıklar üstlenmiştir. Türkiye'de her zaman özlem duyulan teorik ve pratik bilginin biraradalığının somut bir karşılığı olan İlhan Tekeli elli yılı aşkın bir sürede yetiştirdiği binlerce öğrencinin yanı sıra kitaplarıyla da toplumu etkilemeyi başarmış bir düşünce adamıdır.

***

İlhan Tekeli üzerine yazmanın zorluğuna ve birçok araştırmacının tasarladığı yazıyı yetiştirememesine rağmen oldukça değerli yazıların yer aldığı dosyayı sizlere sunmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Bu süreçte bize katkılarını, görüşlerini ve emeğini sunan çok kıymetli hocalarımız oldu. Özellikle, Metin Şenbil ve Emine Yetişkul Şenbil hocaların katkısı ve yönlendirici tavsiyeleri oldukça değerliydi. Hocalarımızın, bazı yazıların bulunması, yazarlarla iletişime geçme, yazı değerlendirme ve tashih olmak üzere çok önemli katkıları oldu. Benzer şekilde Hakan Olgun da pandemi döneminin başladığı zor süreçte, şehir dışından gelip İlhan Hoca mülakatına katılması ve kılı kırk yararcasına tashih okumaları da son derece önemliydi... Kendilerine katı ve destekleri için sonsuz teşekkür ediyoruz.

20. yılımızda İlhan Hocayla mülakat için sözleştiğimiz müjdesini şimdiden vererek sizlere iyi okumalar dileriz.

İyi okumalar.

Emir Osmanoglu-Zafer Çelik.